

Aftenlange", thi de er farvede af Morgenens Glans og Aftenens Røgne, forgyldte af den stigende og den dalende Sol. Det kommer ikke af de billedrige Udmalinger som Zingemans Morgen- og Aftensange, der er set med Barnets Øje og fyldte med dets Fantasi. Solopgangen bliver for Zingemann Øjets Engel, der gaar med Glans gennem Himmelhøje. Og saa vaagen alt paa Jorderig; saa titter til hinanden de favre Blomster smaa; al Stabningender syder sig, og ligtliggende Smaaørnenes Sang i den glade Brimmel. Og Solnedgangen er efter Øjets Engel, der svinger Flaget, for han vandrer til fjerne Lande, mens der staar Guldglans over Slotet i Bejlered, og Freder breder sig over Land og By.

I Kingos Naturbilleder er der intet af denne maleriske Fantasi. Men selv deres Stemning giver jo gylde Skær over dem. Der er Høstfæl paa den fremadvendte Morgenstemning og den tilbagevendende Aftensemning, der med et Suf beskender, hvor lidt der naaedes, og leder Tantten hen paa den sidste store Aften. Al Morgenens Frisheit og al Aftenens Stihed er i disse vidunderlige Salmer, der ikke blot er Udtryk for Naturstemning, men afspejler et dybt, gudfrugtigt Sind som Stjernerne i en klar Hvid. Det er, som hører man Lærerunge, samtidig med at Klokker ringer.

Med disse Salmer vandt Kingo et Navn, der naaede langt ud over Danmarks Grænser, og han vandt sin Konges Undest, saa han i 1673 kaldtes til Bislop paa Fyn. Inden sin Afreise fra Slangerup, holdt han en inuks Aftledsprædiken og stakkede Kirken en pragtig Lysefrone med den ægte Kingo'ske Indskrift:

Dit Ord, o Gud, det er din Kirkens Lysefrone,
Som skal vejsle os til Øjets evig' Trone.
Lad og, i Slangerup dit Ord ej sluffes ud,
Det beder Kingo, som bar Fællet for din Brud.

Saa rejste han sammen med sin gamle Moder til Fyn — ikke med Dampfargen, men med en Smalke, som brugte otte Dage til Turen. Han blev en myndig Bislop — efter nogle Mølinger for myndig, men alle bojede sig dog villigt for hans klare Afgrørelser. Hüns Stift var den Gang endnu mere et Østjist, idet Volland-Halster hørte derunder. Og mange droge Ture havde Kingo paa sine stadige Besøtsrejser mellem Perne. Det var vaa jaadanne Ture, Salmer som: "Hvad er det for en Snekke?" blev til. Det strobelige Hartjøl blev for ham Billedet paa sine Haandbøger i sitter Havn.

Paa sine Rejser besøgte han joenlig to Bønner, der hørte til Danmarks Afdeling. Den ene var Godsæren paa Taasinge, Søhælen Niels Quel, den anden Leonora Christine Ulfeld, der efter sit lange Tjænkab i Blaataarn nu boede i Maribo Kloster.

1861 udkom anden Part af Kingos aandelige Sjungelot, der tillegnedes Dronningen, som pristes, fordi hun trods sin tykke Højdel ikke havde holdt sig for sin til at lære det danske Sprog. Denne "anden Part", der indeholder 20 Salmer og 17 "Hjertesuf", varner noget af den førstes fine, stemningsrige Poesi, men er dybere. Det er ikke længere Morgen- eller Aftendamringens Stemninger, men det fulde, klare Dagstys — en bevidst Kristens dybe Erfendelse af Synd og Naade. Kingo var Barn af sin Tid, varmblodig, stærkt i sine Højder. Han havde sin Pæl i stødet, men han vidste, hvor han havde Hjænden og mødte ham i Troens fulde Rustning. Den gode Samvittighed var hans dyrebareste Højenode, som han følte, at han stadig maatte vægge over. Og hvad han følte, naar han mærkede, at dette Højenode var i Fare, ses af en Salme, som hans mest kendte Hjertesuf: "Aldrig er jeg uden Baade, aldrig er jeg uden Naade".

I første Part af Sjungelotet er vi i Huskapellet, hvor Faderen hver Morgen og Aften samler sin Husstand til Andagt. I anden Part er

vi kommen i Ønskammeret, hvor vi mødes: Gud og Menneskejærel.

I den trede og betydeligste Gruppe af Kingos Salmer føres vi ind under Kirkevelvingen. 1688 var det blevet ham overdraget at samle en Salmebog til Afløsning

for Hans Thomisius for sin Tid gode, men nu forældede Salmebog. Megen Skuffelse og Ærgrelse voldte dette Hverv ham. Det blev taget fra ham og overgivet til en Kommission, men han bevaredes dog saa megen Indflydelse paa den, at den, hvor hudsletten den end blev, kunde hans Navn med Øre; i over hundrede Aar var den den danske Menigheds førende Salmebog og er det endnu eneste Steder. Arbejdet med denne Salmebog gjorde Kingo til Kirkefjald. I hans kirke-historiske Salmer er det ikke længere den enkelte Digter, men den hele Menighed, der oplostes sin Røst. Den historiske Fremstilling er kun Grundlag for en kristelig Anvendelse. Tænt blot paa hans berømte Salme om de syv Ord fra Drejersens Dødsfors: "Gak under Jesu Kors at staar!" Som Menneskers sidste Ord altid har en foregen Enne til at bevares blandt de efterlevende, har den kristne Menighed særlig fortjet sig ved Drejersens sidste Ord. Og paa græsende Maade har Kingo fremdraget dem i denne Salme, hvor Epos og Lyrik veksler fra Vers til Vers.

Der er indvendt mod Kingos Digting, at dens pragtfulde Ordram gjorde den vanskeligt tilgængelig. Han var imidlertid en Digter, som yndede, at ipille paa den tistrengede Harpe, men dennes brude Tonepragt funde ogsaa glide over i et betagende, stilsørdfigt, jaevnlille Digt. De gamle Bægtervers, som stammer fra den Tid, er blevet tillagt Kingos pompos Zonebrus, men ved Siden af dette, der er det overvejende i hans Salmer, findes der ogsaa det ensfoldigt store og jonne. Derfor kan Bægterverne godt være af Kingo, saa meget mere, som ingen af hans samtidige kan nævnes at have dijet dem.

Der kan twifles, om Kingo er vor største Salmedigter. Kun to kan sammenstilles med ham: Brorson og Grundtvig. Og den sidste har selv rafft ham Prisen i Salmen: "Thos. Kingo er Salmisten i det danske Kirkefor". Kingo var en ægte Sanger; som saadan levede han, og som saadan døde han i 1703. Stille og mildt gif han ind til den Gud, hvis Pris og Øre det havde været hans Livs Øpgave at forhylde, herligere end nogen herhjemme før Kingo Tid.

Efter to Aarhundreders Højeløb er der selvfølgelig i Kingos Salmer mange spørgelige Udtryk og Bendinger, som ikke passer for vor Tids Øren. Men der er joaa meget ægte Kirkefolkemalm i dem, at de aldrig forældes. Grundtvig og navnlig J. C. Brandt har med samme Haand fjernet deres forældede Udtryk, samtidig med at de bevaredes deres Trykleri. Og nu lader Kingos Kirkesamler atter i deres fulde Pragt og Højhed i den danske Menighed. Det samme er desværre ikke tilfældet med hans Morgen- og Aftensange. Det er jo en af Nationalismens sterke Forbryndelser, at den afskaffede den daglige Høsandagt i Hjemmene. Raar den atter tages op, jaai vil ogsaa Kingos Morgen- og Aftensange komme til at tone paa ny, og da først har den danske Menighed fuldt ud taget i Brug den rige, aandelige Stat, Gud har givet den i Ege gennem Kingos Salmedigtning.

De grønne Jægere.

Min Nabo hedder Jens og er Ryde. Jeg hedder også Jens, men jeg er ingen rigtig Ryde, men en Stalundborgjæde, som han følte, at han stadig maatte vægge over. Og hvad han følte, naar han mærkede, at dette Højenode var i Fare, ses af en Salme, som hans mest kendte Hjertesuf: "Aldrig er jeg uden Baade, aldrig er jeg uden Naade".

I første Part af Sjungelotet er vi i Huskapellet, hvor Faderen hver

egent Maal — tager man Malet fra Syden, saa er det ejendommelige borte, — og derfor vil jeg forsøge at fremstille, hvad Jens fortalte i hans eget Maal, stort jeg, som Stalundborgjæde, jo ikke er stiv i Syden.

Det var en Dag i Efteraaret. Søn stemmede saa dejligt hen over Staten Iowa, hvor Jens og jeg "farmer" et eller andet Sted, som Voerjen ikke behøver at kende. Jeg stod uden for min Stalddør og baade mig i Solen, hvor vi havde haft nogle solde Dage med Regn og Slud, og saa syntes det saa velfignet dejligt at fornemme Solens varme Straaler falde mildt kærtregnende paa mig. Jeg saa ud over Gaarden, hvor Hønse, som jeg lige havde fordret, gift og fmaasnedede med hverandre om, hvem af dem, der hadde den største Kro. Ude i Majstøkkene gif Stuene og gjorde sig tilgode paa Resterne efter "Husflingen", og alt var Liv og Lysthed omkring mig, saa jeg fikke varmede op i Kroppen paa mig.

Men hvem er det, der kommer fortrende hen over Marken? Det er jo min gode Nabo Jens! Han begynder at blive til Aars, og jeg ser nok, at han har Møje med at komme genem Pigtrædhagen.

"Ok jaw!" siger han, just som han kommer hen til mig, "da er et som i mi ung' Dawe, a beginner aa blyw' stiu, men a blyw' jo aasæ til Aars. Na jaw, jen fa jaw it lew' all' Dawe. Godaw, skuff a hejsens jaw."

"God Dag Nabo," siger jeg, "og velkommen."

Jens skod den laadne Due lidt op over Vandens, tørrede Sveden af med sit Trøseærme og stod tavns en Stund.

"Hvad stader jer, Jens, siden I eraa tavns," spørger jeg, "det kommer mig for, at I er jaadann lidt fornyt ud eller lidt mørkt i Minerne, synes jeg."

Jens rettede Ryggen lidt: "Zen faa jaw it lew' all' Dawe!" siger han, "aa a mo it flave, a haat jaw hejsens had en gow Helsen, nærensti jen faa skon po et, men a haat had et faa wont i disse Dawe, jen a haat wan farre te aa krevier, aa jen faa jen i aaltier se mild."

"Hvad er der da i Vejen, Jens?" spørger jeg deltagende.

"Na," siger han, "de ø dette her Skitteri, Rumatis, de river i ø Awisel, aa de flækker i ø Nat", aa jen har it Now hvarken Natter eller Dawe."

"Men gør I da ikke noget for det Jens?" spørger jeg. "J skulde hente Doktoren, Jens, eller i alt Faldb smore med noget Liniment, har I set intet prøvet for at tage Smerter?"

"A ska jæ te wi haat gjoer nos, hojsomsteni de hejsens faa nost; a haat drocken tow flasker Liniment, aa inuer' me tow, for Karen Mari sører, te nærensti a jør, jen faa a oas' te' no ind hejsens will et go te ø Hjart, aa de war enda kusomt, huis et skuff' go de te."

"Ja, det har I Ret i Jens," siger jeg, "thi det er jo galt, naar Naffen er stiv, men bliver Hjertet stivt, jaer det rent galt."

Men nu var Jens blevet varmet lidt op af Spædereuren, og da han hosomsteni de hejsens faa nost; a haat drocken tow flasker Liniment, som ikke passer for vor Tids Øren. Men der er joaa meget ægte Kirkefolkemalm i dem, at de aldrig forældes. Grundtvig og navnlig J. C. Brandt har med samme Haand fjernet deres forældede Udtryk, samtidig med at de bevaredes deres Trykleri. Og nu lader Kingos Kirkesamler atter i deres fulde Pragt og Højhed i den danske Menighed. Det samme er desværre ikke tilfældet med hans Morgen- og Aftensange.

Det er jo en af Nationalismens sterke Forbryndelser, at den afskaffede den daglige Høsandagt i Hjemmene.

Raar den atter tages op, jaai vil ogsaa Kingos Morgen- og Aftensange komme til at tone paa ny, og da først har den danske Menighed fuldt ud taget i Brug den rige, aandelige Stat, Gud har givet den i Ege gennem Kingos Salmedigtning.

(Svendb. Folkeb.)

Jens var littet Tølskin. "De skul' do it ha spuer for int," siger han, og blev ved at stirre efter det mørke Punkt, som jeslede længere og længere bort, højt oppe i den høje, blaa Efteraarsluft, og tabte sig i det fjerne.

"Jaw," siger Jens, som for sig selv, og det var, som der gif et Syn ben for hans indre Øje. — et Minde fra langt forsvundne Tider, "de var jen Gang i mi ung Dame, da

a war i Hans Majestæts Djænest, a stod we di grønne Jægers Korps, aa mi Nommer war 68. Saa war ej den Dow, te wi war te Øwvels, aa jen efter en aahn hadt si Tur saa kommer ø Tur te mæ. A trajer fram, aa blywer stannend', aa fier etter ø Skin, — aao a stoer der leng. Saar sajer ø Løjtnant te mat: "Hvad der er De efter 68?"

"A fier en Nom ovre i Skaane, Hr. Løjtnant, sajer a."

"Hvad siger De 68," spør ø Løjtnant, "jer De en so i Skaane?"

"A gör saa de, Hr. Løjtnant, sajer a."

"Kan De skyde den 68, saa gir jeg en Daler," sajer ø Løjtnant.

"Die Uer ø godt, Hr. Løjtnant, sajer a, aa a sejer aa sker, aa eomf. og fmaasnedede med hverandre om, hvem af dem, der hadde den største Kro. Ude i Majstøkkene gif Stuene og gjorde sig tilgode paa Resterne efter "Husflingen", og alt var Liv og Lysthed omkring mig, saa jeg fikke varmede op i Kroppen paa mig.

"Det falder jeg et Plestskud 68!"

"Jeg har været en gæv Karl i jeres unge Dage, Jens," siger jeg.

"Jow," siger Jens, "den Gang sunn' di grønne Jægers sky Pletskud aa faa Medalje for et, di bevores forstørrelsen, og maaske jeg ved en anden Lejlighed faar Tid til at fortælle om andre af Jens' Bedrifter.

Skulde nogen drage Veretningen i Drøv, saa faar han gøre det paa egen Regning og Refiko, thi jeg skal ikke nægte, at den i mange Maader signer Historien om "Lang Maren", men at Jens har paa den mest troværdige Maade fortalt mig den, jaaledes som jeg her gengiver den, samt at jeg beretter den som et historisk Aktiflette for de lærde Doktores at undersøge, derfor vil jeg svare, og således jeg dertil sætte haade Haand og Segl, jeg

Lille Jens Jakob.

Skrevet med min egen Haand ud i Staten Iowa, År 1910.

Denmark, Wis.

July 22., 1910.

Den 21. ds. trak nogle mørfe Styrer omkring paa Himmelten, og for man næsten vidste det, begyndte det at regne meget stærkt, og efter saa mange Ugers Barne og Tørte, tror jeg, det kan noge skabe Glæde, naar der kommer en Vyge, om den øgaa er blandet med nogen Storm. Kunde vi dog rigtig af Hjertet sige omkring omkring, derfor vil jeg svare, og således jeg dertil sætte haade Haand og Segl, jeg

Standard Oil Company.
(Incorporated.)

Smith Land & Loan Company

ROSS, Montral County, N. Dak.
forhandler større eller mindre Trakter af udmarket Farmland, raa Prærie eller opdyrkede Land, og har en stor udvalgt Abonnementer.
Homesteads anvises. Penge udlandet til rimelige Renter.
Vi er Medlemmer af Central Real Estate Dealers Association og refererer forvirret til enhver Forretningsmand i Ross.

Skriv til os, paa Engelsk, for nærmere Oplysninger.

D. H. McMillan, Pres. Williams County Bank N. Hayes, Cashier.
J. D. Milne, Vice-Pres. Williston, N. Dak. O. E. Ingvalson, Ass't Cashier.

Subskribet Kapital \$25,000.00.

Ved Siden af en almindelig Bankforetning forhandler vi Grundejdomme i Williams og omliggende Countier, og udlejer Dampskebilletter med de bedste Linier. VI ØNSKER DERES SØGNING.

6% Northern Investment Co., Williston, N. D.

Kapital \$100,000.00. DEPT. V.

M. E. WILSON, President. L. O. TOLLEFSON, Vice-President.

A. O. ANDERSON, Treas. T. J. LEWIS, Sec'y and Auditor.

Ward County, N. Dak.,

er Banner County i staten og tilbyder den bedste Lejlighed for "Investment" i Land eller Farme, til Priser fra \$15 til \$25 paa lette Vilkaar. Godt Vand og Kul overalt. Skoler og skandinaviske Kirker i nærheden. Kjøb Land her i Stedet for at leve. Skriv til

P. N. Johnson, Cashier First State Bank. Lignite, N. Dak.

De kan have et Model Kökken

saa kølig og hvidt som et Mejeri. Ingen Lugt, ingen Røg, ingen Hede, intet Stov. Ingen gammeldags Apparater. Den

New Perfection WICK BLUE FLAME Oil Cook-stove

er den sidste praktiske, videnkabelige Ovn. Den kan koge den flotteste Diner uden at varme Kökkenet. Koger, bager eller steget bedre end noget Komfur. Redel i et Sekund. Sluttes i et Sekund. Udstyret med Kabinet Top, med Klapper, Handklædeholder og alle moderne Indretninger. De behøver den, fordi den kan koge enhver Diner uden at varme Stuen. Ingen Hede, ingen Lugt eller Røg. Ingen Kul at bringe ind eller Aske at bringe ud. Den afskaffer Ubehageligheden ved Kogning og gör det til en Formøjelse. Kvinder med Smag for Bagværk sætter navnlig Pris paa den, fordi de i et Nut kan fåa Hvid, blot ved at dreje et Haandtag. Ingen halv Times Forberedelser. Aldeles ingen Lugt eller Røg; den varmer ikke Kökkenet.

Den har lange turkisk-blaa emaljerede Glas. Formlingen tilliggmed Glassenes klare, blaa Farve gör Ovnen smuk og tiltrækende. Laves med 1, 2 og 3 Brænder; de med 2 og 3 kan faaes med og uden Kabinet.

Overalt hos alle Handlende; hvis De res ikke har den, saa skriv efter beskrivelse til det nærmeste Agentur for

Standard Oil Company.

Den har lange turk